

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง ประจักษ์ชาดกไทย (๒)

ครูผู้สอน ครูพาริตะห์ เบญญากาจ

ครูรุ่งพิรุณ เชื้อนรอบ

ประจักษ์ชาดกไทย (๒)

กิจกรรม

“ปริศนา ซาดก”

ปริศนา ซาดก

เป็นผู้ให้แก่ผู้ยากไร้

เป็นพระราชา

โปรดบำเพ็ญทาน

ตอบ

เวสสันดรชาดก

ที่มา : <https://www.readawrite.com/>

ปริศนา ชาดก

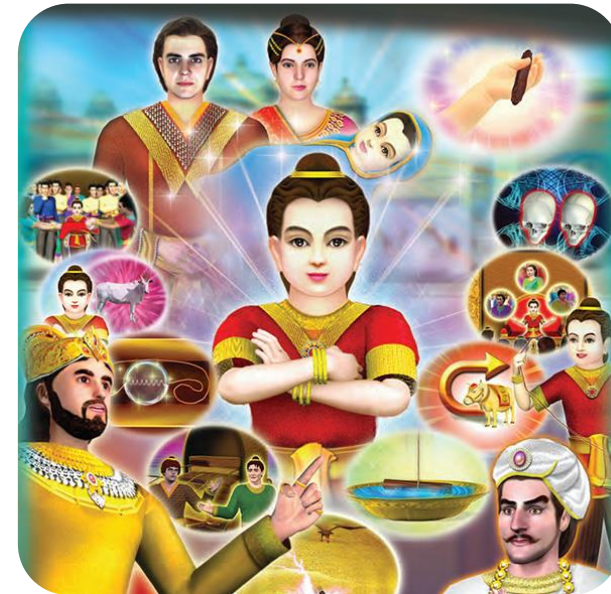
เป็นเด็กมีปัญหา

เกิดมาพร้อมแห่งยา

ตัดสินคดีความ แก้ปัญหาได้

ตอบ

มโหสถชาดก

ที่มา <https://kalyanamitra.org/th/article>

ปริศนา ซาดก

เป็นโอรสกษัตริย์

ทรงแกล้งเป็นใบ้และเป็นง่อย

ภายหลังได้ออกผนวช

ตอบ

เตมียซาดก

ที่มา : <http://kwproduct1.lnwshop.com/>

คำถามชวนคิด

“เด็กชายเจ้าปัญญา”

นักเรียนคิดว่าเป็นทศชาติใดเรื่องใด

มโหสถชาติก

ศึกษาเรียนรู้

เรื่อง

เด็กชายเจ้าปัญญา
(มโหสถชาดก)

กิจกรรม

อ่านเสริมความรู้

“เด็กชายเจ้าปัญญา”

รูปแบบกิจกรรม

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ ๔ - ๕ คน ตามความสมัครใจ
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านนิทานชาดก เรื่อง เด็กชายเจ้าปัญญา
๓. ตัวแทนนักเรียนสรุปเนื้อเรื่อง เรื่อง เด็กชายเจ้าปัญญา

เด็กชายเจ้าปัญญา

มีเรื่องเล่ามาว่า เศรษฐีคนหนึ่งแห่งเมืองมิลิลา มีบุตรชายคนหนึ่ง มีลักษณะแปลกคือ เมื่อคลอตออกมา มีแท่งยาอยู่ในมือ เศรษฐีผู้บิดา เป็นโรคปวดศีรษะมานานถึง ๗ ปี จึงนำแท่งยานั้นมาฝนแล้วทาที่ หน้าผาก ก็หายปวดศีรษะทันที ความศักดิ์สิทธิ์ของแท่งยานี้เลื่องลือ ไปไกล ทำให้ผู้เจ็บไข้จำนวนมากพากันมาหาเศรษฐี เพื่อขอใช้แท่งยานี้ รักษา และคนไข้เหล่านั้นก็หายป่วยกันทุกคน เศรษฐีจึงตั้งชื่อบุตรชาย ว่า มโหสถ แปลว่า “ผู้มีैयाสำคัญ”

มโหสถเป็นเด็กฉลาด เมื่อมีอายุ ๗ ขวบ ได้คิดสร้าง โรงเด็กเล่นที่มีหลังคา ทำให้เล่นได้สะดวกสบาย ไม่ต้องถูกแดดถูกฝน โรงเด็กเล่นของมโหสถยังใช้เป็นที่พักคนเดินทางและที่ประชุมตัดสินคดีด้วย เพราะมโหสถเป็นเด็กฉลาด จึงมีผู้ขอให้มโหสถช่วยตัดสิน ปัญหาต่างๆ ให้เสมอ มโหสถสามารถตัดสินได้อย่างยุติธรรม ผู้คน จำนวนมากจึงนับถือ

วันหนึ่งชายคนหนึ่งปล่อยให้วัวกินหญ้า และตนเองเผลอ นอนหลับอยู่ที่ต้นไม้ วัวจึงถูกขโมยไป เมื่อชายผู้นั้นตื่นขึ้นมาพบว่า วัวหายไปจึงออกตามหา พบชายคนหนึ่งจูงวัวของตนอยู่ จึงขอคืน แต่ ชายที่จูงวัวอยู่ไม่ยอมให้ เกิดทู่เถียงกัน กลุ่มคนที่ล้อมดูอยู่จึงแนะนำ ให้คนทั้งสองไปถามโหสถเพื่อให้ตัดสินความ มโหสถถามชายทั้งสองว่า ให้วัวกินอะไร ชายที่เป็นเจ้าของวัวตอบว่าให้กินแต่หญ้าเพราะยากจน ไม่สามารถหาอาหารอื่นให้วัวกินได้ ชายอีกคนตอบว่าให้วัวกินลูกเต๋ย ข้าวฟ่างและถั่วงา มโหสถฟังแล้วก็ให้คนไปนำใบประยงค์มาตำแล้ว ขยำเอาแต่น้ำมาให้วัวกิน วัวกินได้ครู่หนึ่งก็สำรอกออกมาเป็นหญ้า ทั้งหมด ชายที่ขโมยวัวจึงยอมรับสารภาพว่า ขโมยวัวมาจริง กลุ่มคนที่ดูอยู่จะลงโทษชายผู้นั้น แต่มโหสถห้ามไว้ และให้โอกาสชายผู้นั้น ประพฤติตนเป็นคนดีไม่ลักขโมยของของผู้คนอื่นอีก

กิจกรรม

นิทานชาดก

เรื่อง เด็กชายเจ้าปัญญา

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ครั้งหนึ่งมีหญิงคนหนึ่งอุ้มลูกเดินทางมาไกล เมื่อมาถึงสระน้ำก็หยุดพักวางลูกไว้ที่ไต้ต้นไม้และลงไปล้างหน้าในสระ ขณะนั้นมีนางยักษ์คนหนึ่งเห็นเด็กก็อยากกินจึงมาอุ้มเด็กไป หญิงผู้เป็นแม่ก็วิ่งตามมาขอลูกคืน นางยักษ์แปลงไม่ยอมให้ อ้างว่าเป็นลูกของตน คนที่เห็นเหตุการณ์จึงพาหญิงทั้งสองคนไปหาหมอ หมอทดสอบหญิงทั้งสองว่าลูกของใครก็ให้มาตั้งเอาไป ใครตั้งได้เด็กก็จะได้เด็กไป หญิงทั้งสองก็ตั้งเด็ก เด็กเจ็บก็ร้องไห้ หญิงผู้เป็นแม่สงสารลูก จึงปล่อยลูกเพราะกลัวลูกเจ็บ หมอทดสอบจึงตัดสินใจว่าเด็กนั้นเป็นลูกของนาง เพราะแม่ที่แท้จริงยอมไม่ต้องการให้ลูกเจ็บและไม่อาจทำร้ายลูกของตนได้

เมื่อพระราชทานแห่งเมืองมิดิลาได้ยินกิตติศัพท์ว่าหมอทดสอบมีความเฉลียวฉลาดมาก จึงทรงปรึกษาราชบัณฑิตทั้งสี่ประจำพระราชสำนัก เรื่องจะให้หมอทดสอบเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้เป็นราชบัณฑิต แต่ราชบัณฑิตทั้งสี่ไม่ต้องการให้มีคนที่เก่งกว่าตนมาเข้ารับราชการด้วย จึงทูลทัดทานว่า หมอทดสอบยังมีปัญญาน้อยอยู่ พระราชทานแห่งเมืองมิดิลาจึงทดลองปัญญาของหมอทดสอบด้วยวิธีต่างๆ เช่น คำรัสสั่งให้ชาวบ้านหุงข้าวให้มีลักษณะพิเศษ ๘ อย่าง คือ ไม้ให้หุงด้วยข้าวสาร ไม้ให้หุงด้วยน้ำธรรมดา ไม้ให้หุงด้วยหม้อข้าว ไม้ให้หุงด้วยเตาหุงข้าว ไม้ให้หุงด้วยไฟธรรมดา ไม้ให้หุงด้วยฟืน ไม้ให้หุงหรือขายยกข้าวที่หุงแล้วมา และไม่ให้นำมาตามทางหลวง หมอทดสอบแก้ปัญหาด้วยการให้ชาวบ้านหุงด้วยข้าวเปลือกซึ่งไม่ใช่ข้าวสาร หุงด้วยน้ำค้างซึ่งไม่ใช่ น้ำธรรมดา หุงด้วยภาชนะดินใหม่ที่ไม่ใช่หม้อข้าว เอาไม้ก้อนเล็กๆ มาวางต่อกันเป็นวงกลมแทนเตาหุงข้าว เอาไม้มาสีกันเป็นไฟซึ่งต่างจากไฟธรรมดา ใช้ใบไม้แทนฟืน เมื่อหุงข้าวสุกแล้วก็ให้กะเทยยกไป และไปทางลัด ซึ่งไม่ใช่ทางหลวง

กิจกรรม

นิทานชาดก

เรื่อง เด็กชายเจ้าปัญญา

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

เมื่อพระราชินีได้ทราบเรื่องการแก้ปัญหาของมโหสถก็พอพระทัย จึงทรงแต่งตั้งเศรษฐีผู้บิดาของมโหสถให้ปกครองหมู่บ้านทั้งหมด และให้มโหสถเข้าไปรับราชการในราชสำนัก ทรงแต่งตั้งให้มโหสถซึ่งมีอายุเพียง ๗ ขวบ เป็นราชบัณฑิต พระราชทานเรือนไม้ให้มโหสถ และเพื่อนๆ ของเขาด้วย มโหสถก็รับราชการด้วยความผาสุก และได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นจนเป็นที่พอพระทัยของพระราชินี

กิจกรรม

นิทานชาดก

เรื่อง เด็กชายเจ้าปัญญา

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กิจกรรม

ถาม – ตอบ

เด็กชายเจ้าปัญญา (มโหสถชาดก)

คำถามชวนคิด

มีโหลสธเมื่อคลอดออกมาแล้ว
มีสิ่งใดอยู่ในมือ

แท่งยา

คำถามชวนคิด

“มโหสถ” แปลว่าอะไร

ผู้มีياسำคัญ

คำถามชวนคิด

ชายที่เป็นเจ้าของวัวให้วัวกินสิ่งใด

กินหญ้า

คำถามชวนคิด

มโหสถให้วัวกินอะไร
วัวจึงได้สำรอกออกมา

ใบประยงค์

คำถามชวนคิด

ผู้หญิงคนที่มาขโมยเด็กนั้น
แท้จริงแล้วต้องการสิ่งใด

อยากกินเด็ก

คำถามชวนคิด

มีโหลสธใช้วิธีการใดในการตัดสินใจว่า
ผู้หญิงคนไหนคือแม่ที่แท้จริงของเด็ก

ให้แม่ทั้งสองไปแย่งเด็กกันเอง

คำถามชวนคิด

มีใครสามารถได้อย่างไรว่าแม่คนไหน
คือแม่ที่แท้จริงของเด็ก

หญิงที่ปล่อยลูกเพราะกลัวลูกเจ็บ

คำถามชวนคิด

ข้อใดคือข่าวลักษณะพิเศษ ๘ อย่าง
ที่พระราชทานแห่งเมืองมิถิลาต้องการ

ไม่ให้หุงด้วยข้าวสาร

คำถามชวนคิด

“ไม่ให้หญิงหรือชายยกข้าว” แล้วมโหสถ
แก้ปัญหาด้วยการให้ใครยกข้าวไป

ให้กะเทยยกข้าวไป

คำถามชวนคิด

ท้ายที่สุด มโหสถได้รับราชการ
ตอนอายุกี่ปี

อายุ ๗ ปี

กิจกรรม

ชมวิดีโอทัศน์

เรื่อง เด็กชายเจ้าปัญญา

เด็กชายเจ้าปัญญา

วิดีโอสั้นๆ ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

สื่อวิดีโอ : เด็กชายเจ้าปัญญา

เผยแพร่โดย : OBEC Content Center

วันที่เผยแพร่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=sUC0A5AoJ0Y&t=550s>

กิจกรรม

เด็กชายให้ข้อคิด

รูปแบบกิจกรรม

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ ๔ - ๕ คน ตามความสมัครใจ
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง เด็กชาย
เจ้าปัญญา
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน

ใบงานที่ ๑๙ เรื่อง “เด็กชายเจ้าปัญญา” (มโหสถชาดก)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เพลินพาที่ขึ้นประเด็น
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องเด็กชายเจ้าปัญญา แล้วนำเสนอเป็นแผนผังความคิด

สรุปข้อคิดที่ได้
จาก เด็กชายเจ้าปัญญา

กิจกรรม

ใบงานที่ ๑๙

เรื่อง “เด็กชายเจ้าปัญญา”
(มโหสถชาดก)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กิจกรรมนำเสนอ

เด็กชายให้ข้อคิด

ศึกษาเรียนรู้

เรื่อง

เด็กชายเจ้าปัญญา
(มโหสถชาดก)

สรุปความรู้

นิทานชาดก เป็น นิทานสอนศีลธรรมในพระพุทธศาสนา
นิทานชาดกทุกเรื่องจะมีพระโพธิสัตว์เป็นตัวละครเอก
ตั้งเรื่อง มโหสถชาดก การเรียนเรื่องนิทานชาดกจะทำให้
นักเรียนได้วิเคราะห์คุณค่าจากการอ่านนิทานชาดกและสามารถ
นำข้อคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ประจักษ์ชาดกไทย (๓)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. หนังสือเรียนวิวิธภาษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒. นิทานชาดกเรื่อง มหากบิลวานร
๓. ใบงานที่ ๒๐ เรื่อง มหากบิลวานร
๔. ปากกาสี กระจก

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

